

Fakulta umění a designu
Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

**Zaměření tvůrčí umělecké a výzkumné činnosti
na Fakultě umění a designu UJEP**

Ústí nad Labem
leden 2020

1. Institucionální kontext

Fakulta umění a designu (dále jen FUD) je vysokou školou uměleckého zaměření, svou hlavní činnost realizuje v akreditované oblasti Umění. Studium a tvůrčí činnost na FUD probíhá v rámci bakalářských a navazujících magisterských studijních programů Výtvarné umění a Design, v anglickém jazyce pak v navazujícím magisterském studijním programu Fine Art. FUD zároveň realizuje doktorský studijní program Vizuelní komunikace a habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem.

Na úrovni bakalářského i magisterského studia se FUD věnuje oborům design, grafický design, fotografie a výtvarné umění se zaměřením na nové technologie. Navazující magisterské studium realizuje v oboru Kurátorská studia.

V závislosti na vývoji současného umění a designu i s ohledem na tradiční průmyslové obory regionu severozápadních Čech je FUD strukturována do následujících ateliérů: Aplikovaná a reklamní fotografie, Design interiéru, Design keramiky, Digitální média, Fotografie, Fine Art–Photography, Grafický design I, Grafický design II, Interaktivní média, Oděvní a textilní design, Performance, Produktový design, Přírodní materiály, Sklo, Time–Based Media a Vizuelní design.

Zvláštní pozornost je věnována v českém prostředí unikátnímu oboru Kurátorská studia, jehož prostřednictvím FUD vzdělává odborníky zaměřené na koncepční kurátorskou práci a realizaci výstav v oblasti současného umění a designu.

FUD v rámci studijních a tvůrčích projektů spolupracuje s výstavními a sbírkovými institucemi, průmyslovými firmami a marketingovými agenturami i veřejnou sférou. Svou činností se FUD snaží přispívat k neustálému zvyšování estetické úrovně společenské kultury, k vývoji v oblasti interiérového, objektového, produktového a grafického designu, stejně jako k renesanci tradičních místních průmyslových oborů.

Katedra dějin a teorie umění (dále jen KDTU) FUD se profiluje jako významné teoreticko-vědecké pracoviště, aktivní v oblasti teorie a dějin umění, designu a architektury se zaměřením na kurátorství.

FUD jako mezinárodně orientovaná škola je součástí sítě partnerských evropských vysokoškolských i výstavních institucí. Na FUD pravidelně studují zahraniční studenti a hostují pedagogové i odborníci z uměleckých, designérských i teoretických oborů z celého světa. Mezinárodní aktivity fakulty zahrnují zejména účasti na výstavách, sympoziích, workshopech a konferencích, stejně jako jejich pořádání.

2. Zaměření tvůrčí umělecké a výzkumné činnosti

Fakulta umění a designu se soustředí na tři základní oblasti:

- umělecká činnost,
- dějiny a teorie umění a designu se zaměřením na kurátorskou činnost v oblasti současného umění a designu,
- teorie a praxe vizuální komunikace.

2.1 Umělecká činnost

Hlavní náplní tvůrčích aktivit studentů a akademických pracovníků FUD je umělecká činnost. Ta vychází ze dvou základních aktivit – z ateliérového a teoretického studia a z výstavních či realizačních výstupů. Umělecká tvorba se odehrává v oblastech současného výtvarného umění zejména ve vztahu k novým technologiím a fotografii, v oblastech designu zejména ve vazbě na interiérové, objektové a produktové realizace, a dále v oblastech grafické a digitální vizuální komunikace.

Rozsah, úroveň, reflektovaný institucionální kontext a realizační výsledky tvůrčí činnosti jsou hlavními parametry určujícími kvalitu a stav celé fakulty.

Výzkumné a praktické výstupy v programu výtvarné umění se odrážejí od specifického zaměření fakulty na rozvoj možností technologických aparátů a konstrukčních i zobrazovacích prostředků v návaznosti na funkční využití technického obrazu. Realizační výstupy jsou vedle klauzurních a diplomových prací přednostně prezentovány v řadě výstavních institucí a výstavních akcí ve veřejném prostoru. Teoretická reflexe a kontextualizace s mezinárodním uměleckým prostředím tvoří základní a významné prvky v této oblasti tvůrčí práce.

Výzkumné aktivity FUD v programu design jsou nasměrovány ke zvyšování estetické úrovně hmotné kultury, založené na tvůrčí absorpci určujících trendů a jejich následné aplikaci v praktické rovině vedoucí k potenciálnímu uplatnění v průmyslové či manufakturní výrobě. Jsou založeny na dlouhodobé spolupráci s podniky a firmami i veřejnou sférou. Předmětem aplikovaného výzkumu v designérských oborech jsou praktické výstupy v rámci klauzurních a diplomových prací, ale i řada speciálních zadání směřujících k realizaci v praxi. Součástí teoretické reflexe těchto výstupů je organizování výstav, workshopů, seminářů, kurzů a symposií a jejich následná katalogizace. Velká pozornost je věnována i teoretické reflexi dějin a vývoje designu, zejména ve specifickém středoevropském kontextu.

2.2 Dějiny a teorie umění a designu se zaměřením na kurátorskou činnost v oblasti současného umění a designu

KDTU se ve svých výzkumných aktivitách věnuje zákonitostem vývoje středoevropského výtvarného umění a jeho zařazení do celoevropského kontextu. Zvláštní pozornost je soustředěna na sociální kontext současného výtvarného umění a dějinné souvislosti, ze kterých soudobé umění vyrůstá. Věnuje se také kontextualizaci uměleckých a designérských realizací v celém rozsahu teorie a kurátorské praxe. KDTU zároveň rozvíjí tvůrčí potenciál

studentů kurátorských studií zaměřený na výzkum a realizaci nejaktuálnějších přístupů v institucionalizovaném výstavním prostředí s ohledem na mapování nejaktuálnějšího uměleckého dění.

V rámci vlastní ediční činnosti vydává FUD umělecké i odborné publikace reflektující specifika střeoevropského kulturního rámce, vývoj vizuální kultury v ČR po roce 1989, lokální výtvarnou scénu, umělecké aktivity FUD i učební texty a studijní materiály.

2.3 Teorie a praxe vizuální komunikace

Výzkum v oblasti vizuální komunikace je v praktických a teoretických tématech obsažen například jako:

studium problematiky vidění a vyhodnocování obrazů, zobrazování a vizuální reprezentace; přístupy k zobrazování a rekonstrukci světa; vizualizace dat; vizualizace sociálních diferencí a obrat k obrazu ve společenských vědách; jazyk a ikonologie textu; design a syntax vizuálního díla; interpretační rámce a možnosti vazeb mezi vizuální a zvukovou informací; strategie vizuálního přesvědčování a globální reklamní manipulace; digitalizované a virtuální světy a aplikace; sociální sítě a globalizace intimity; udržitelný design a environmentální témata v umění virtuální a rozšířená realita jako nastupující nástroje pro design a uměleckou tvorbu.

3. Infrastruktura pro realizaci tvůrčí umělecké a výzkumné činnosti

Fakulta umění a designu pro realizaci a prezentaci svých činností využívá a rozvíjí vlastní infrastrukturu a pracoviště.

Ateliérová a dílenská pracoviště fakulty s technologicky aktuálním zázemím umožňují umělecký výzkum, realizaci a prezentaci prototypů, pokročilých grafických i výtvarných děl. Dům umění Ústí nad Labem (celý název Dům umění Fakulty umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem) umožňuje realizovat komplexní spektrum výstavních, praktických a studijních funkcí všech tří klíčových oblastí – volného umění, designu a kurátorství, a zároveň plní třetí roli univerzity ve společnosti.

Keramické centrum Dubí bylo vytvořeno ve spolupráci se společností Porcelán Dubí a.s. jako specializované pracoviště za účelem úzké spolupráce aplikační a akademické sféry na tvorbě a inovacích v oblasti designu porcelánu.

Výsledky tvůrčí, umělecké a výzkumné činnosti jsou zveřejňovány formou pravidelných výstav v ateliérech fakulty, v Domě umění a ve spolupráci s řadou externích institucí. FUD se pravidelně účastní národních i mezinárodních soutěží a přehlídek v oblasti designu. Svou publikační aktivitu prezentuje prostřednictvím edičního programu FUD.

4. Další záměry v oblasti tvůrčí, umělecké a výzkumné činnosti

FUD bude své dosavadní směry tvůrčí činnosti dále rozvíjet v lokálním i v mezinárodním kontextu a zaměří se přitom zejména na témata sociálního a udržitelného designu, environmentální zodpovědnosti, demokratické, kulturní a svobodné společnosti. Z pozice významné akademické instituce se bude také zabývat vlivy digitálních a technologických tvůrčích a komunikačních platforem na sociokulturní paradigma blízké budoucnosti. Svými tvůrčími aktivitami a zejména jejich prezentacemi zároveň bude plnit třetí roli univerzity jako nositele a zprostředkovatele akademických a kulturních hodnot ve svém bezprostředním okolí.

doc. Mgr. A. Pavel Mrkus, děkan FUD

Toto „Zaměření“ je aktualizací dokumentu Zaměření tvůrčí, umělecké a vědecké činnosti na FUD“ z roku 2008.

Projednala Umělecká rada FUD dne 7. 2. 2020
Schválil Akademický senát FUD dne 24. 3. 2020